

Logopedie

vývoj řeči, symptomatické
poruchy řeči, principy terapie

PhDr. Pavla Pitnerová

9. 11. 2009

Symptomatické poruchy řeči

NKS provázející jiné, dominantní postižení

- řeč osob s DMO
- řeč mentálně postižených
- řeč nevidomých
- řeč sluchově postižených
- řeč autistů

Stádia vývoje řeči

- **Předřečové období**
- **Období vlastního vývoje řeči**
 - Klenková, 1996

Předřečové období

- osvojování návyků, zručnosti, které se později podílejí na budování vlastní řeči:
 - sání, žvýkání, polykání a křik
 - úsměv, citově zabarvený křik, broukání
 - období pudového žvatlání
 - období napodobujícího žvatlání
 - napodobují hlásky mateřského jazyka, melodii a rytmus řeči
 - stadium rozumění řeči
 - reakce na určité výzvy, „*paci, paci*“, ukazují, „*jak jsou velike*“, i když nechápou obsah všech slov a samy je neumí říct
 - rozvoj pasivní slovní zásoby
- Končí přípravné stadium řeči.

Období vlastního vývoje řeči

Kolem 1. roku života

- první slova = jednoslovné věty

Kolem 2. roku

- kvalitativní a kvantitativní zdokonalování řeči,
- dvouslovné věty
- „*první věk otázek*“

Kolem 3. roku

- posun myšlení od konkrétních označení k abstraktním pojmům

Mezi 3. a 4. rokem

- vyjadřování většinou obsahově i formálně správné,
- používání jednotného a množného čísla, souvětí,
- „*druhý věk otázek*“

Po 4. roce

- gramaticky správný projev,
- užívání všech slovních druhů

Mezi 5. a 6. rokem

- řeč dítěte se začíná podobat řeči dospělých
 - souvisle vypráví,
 - správně vyslovuje.

Končí vývoj řeči z formální (zvukové) stránky.

principy logo terapie

všeobecné principy:

- motivace
- podmiňování – odměny
- **zpětná vazba**
- opakování
- automatizace
osvojených dovedností

pedagogické principy:

- uvědomělosti
- aktivity
- náklonnosti
- soustavnosti
- trvalosti
- **posloupnosti**
- individuálního přístupu

principy logo terapie

specifické logopedické principy:

- **minimální akce** – jakékoli cvičení by nemělo působit námahu
- **relaxace** – zklidnění při navazování kontaktu
- **komplexnost** – týmový přístup
- **symetričnost** terapeutického vztahu – v doprovodu rodičů, terapeut je rodičům partnerem ne nadřazený

principy logo terapie

- **multisenzoriální přístup** nebo **monosenzionární**
– dle potřeby, zaměřen na konkrétní postižení
- **včasná stimulace**
- **imitace** přirozeného, normálního vývoje řeči
- **překonávání komunikační bariéry** – nechut' komunikovat
- konkrétnější principy při terapii jednotlivých druhů NKS – např. při dyslalii - princip užívání pomocných hlásek – každá z poruch má ještě konkrétnější ped. přístupy

Logopedická péče

- **motorika...** hrubá, jemná, orofaciální
- **dechová cvičení**
- **hmatová cvičení**
- **sluchová cvičení**
- **cvičení pozornosti**
- **poznávání barev**
- **gymnastika mluvidel**
- **rytmická a hlasová cvičení**
- **rozvoj pasivní slovní zásoby**
- **rozvoj aktivní slovní zásoby**
- **nácvik jednoduché denní frazeologie** (pozdrav, prosby,...)
- **vyprávění podle předlohy**
- **nácvik artikulace.**

přírodní zvuky a onomatopoa

- zkoušíme při různých hrách,
- dítě si přirozeně trénuje artikulaci hlásek
- např. had syčí sss.., vítr dělá ffíí.., mašina jede ššš...

Dítě musí:

- porozumět slyšenému slovu v přítomnosti objektu
- porozumět slyšenému slovu za nepřítomnosti objektu
- říci slovo za přítomnosti objektu
- říci slovo za nepřítomnosti objektu

(Vybíral, 2000)